

โครงการวิจัย

เรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาค และรายจังหวัด (ตอนที่ 1)

ศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ ได้จัดทำสื่อออนไลน์ในชื่อ “FPO Research Projects Fiscal Year 2018” เพื่อเผยแพร่ ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย บทความวิชาการเกี่ยวกับงานวิจัย อาทิ การบริหารงานวิจัย การวิจัยกับการพัฒนาประเทศ ทิศทางการวิจัยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสังเคราะห์โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

Research Story คอลัมน์นี้ จะขอหยิบยกส่วนการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด มานำเสนอ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

ในปัจจุบันการวิเคราะห์ การวางแผน และการประเมินผลของนโยบายเศรษฐกิจมีความซับซ้อนกว่าในอดีต เนื่องจากโครงสร้างของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในระดับมหภาคและภูมิภาค อีกทั้งปัจจัยกำหนดสถานการณ์และทิศทางของเศรษฐกิจมีมากมายหลายตัว บางตัวเต็มไปด้วยความผันผวนไม่สามารถคาดการณ์ได้ ประกอบกับในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาการดำเนินนโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาในเชิงพื้นที่มากขึ้น อันจะเห็นได้จากการนโยบายและมาตรการหลายอย่างมุ่งเป้าไปยังภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างทั่วถึง (Inclusive Growth) ส่งผลให้ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ มีงานทำและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่ากระทรวงการคลัง ในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนเศรษฐกิจจะมีแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) เป็นเครื่องมือหลักในการประมาณการเศรษฐกิจและประเมินผลกระทบของนโยบายต่าง ๆ ต่อเศรษฐกิจ แต่การวิเคราะห์การวางแผน และการประเมินผลของนโยบายเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในมิติของโครงสร้างเศรษฐกิจ ด้วยเหตุผลข้างต้น กระทรวงการคลังจำเป็นต้องมีแบบจำลองเศรษฐกิจภูมิภาค (Regional Economic Model) ที่เป็นเครื่องมือในการอธิบายสถานการณ์เศรษฐกิจและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้เป็นรายภูมิภาคและรายจังหวัดเพื่อประกอบการเสนอแนะนโยบายในอนาคต

โดยงานวิจัยเรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ ได้แก่

- 1) ศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดและภูมิภาคและวิเคราะห์สัดส่วนโครงสร้างน้ำหนักของเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดและภูมิภาค
- 2) พัฒนาดัชนีเศรษฐกิจผสม (Composite Economic Index) ของเศรษฐกิจรายจังหวัดและรายภูมิภาค เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการติดตามและวิเคราะห์ทิศทางเศรษฐกิจ
- 3) วิเคราะห์เชิงปริมาณถึงผลกระทบของมาตรการการเงินการคลัง ต่อเศรษฐกิจภูมิภาคและจังหวัด
- 4) สำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคของประเทศ ถึงมาตรการภาครัฐที่พื้นที่นั้น ๆ ต้องการมากที่สุด เพื่อนำมาออกแบบนโยบายการเงินการคลังที่สามารถตอบโจทย์และตรงตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจภูมินาณนั้น ๆ
- 5) เพื่อเสนอแนะรูปแบบบทวิเคราะห์และรายงาน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในระดับภูมิภาค

2. วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ ได้แก่

2.1 ทบทวนเอกสารงานวิจัยและการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (Gross Provincial Product; GPP) ทั้ง 76 จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และผลิตภัณฑ์มวลรวมของภูมิภาค (Gross Regional Product; GRP) ทั้ง 7 ภูมิภาค เป็นข้อมูลหลัก ประกอบกับการนำเครื่องชี้เศรษฐกิจรายเดือนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้อีก 16 ตัว ในช่วงตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 - กันยายน 2560

มาจัดทำดัชนีเศรษฐกิจผสม (Composite Economic Index) เพื่ออธิบายโครงสร้างและสถานการณ์เศรษฐกิจของจังหวัดนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังนำแบบจำลอง Vector Autoregression (VAR) มาช่วยให้การวิเคราะห์มีความรอบด้านยิ่งขึ้น

2.2 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจำนวน 2,900 ตัวอย่าง ใน 14 จังหวัด กระจายครบทั้ง 7 ภูมิภาค (กลุ่มตัวอย่าง) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลทั้ง 7 ภูมิภาค ซึ่งจะทำการเลือกจังหวัดที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างใหญ่จำนวน 1-3 จังหวัด เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาค

โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา อาทิ นโยบายโครงการประชารัฐสวัสดิการโดยการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ในคอลัมน์นี้ได้ทราบถึงที่มาและความสำคัญของการศึกษากับวิธีการดำเนินงานวิจัยไปแล้ว ต่อไปจะนำเสนอเกี่ยวกับผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อจำกัดของงานวิจัย/การวิจัยในอนาคต โปรดติดตามกันในสาร คบ.คอลัมน์ Research Story ฉบับต่อไปนะคะ

สำหรับผู้ที่สนใจอ่านสื่อออนไลน์ฉบับเต็มและผลงานวิจัยเรื่องดังกล่าวฉบับสมบูรณ์ สามารถดาวน์โหลดผ่านทาง QR Code ด้านล่างได้เลยค่ะ

สื่อออนไลน์

ผลงานวิจัย

อ้างอิง : พงศนกร โภชากรณ์, และคณะ. (2561). การสร้างแบบจำลองวิเคราะห์เศรษฐกิจรายภูมิภาคและรายจังหวัด (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.